

نگاه

پس از بدیهیات چه؟

مهساجزینی

● رئیس‌جمهوری که در نشست خبری دربارهٔ واضحات توضیح می‌دهد و از بدیهیات می‌گوید؛ آنچه «هست» و «باید بشود» که معمولا از زبان منتقدان و تحلیلگران و کارشناسان و مردم باید بیان شود. از زبان رئیس‌جمهوری گفته می‌شود. می‌دانیم رئیس‌جمهوری فعال مایشا نیست و توانایی و قدرتش لزوما در قد و اندازه هیبت «رئیس» یک «جمهوری» نیست. مردم هم برخی این را می‌دانند و برخی نه. برای همین حق این بود که حسن روحانی در فرصت‌هایی این چنینی بیشتر درباره «امکان‌های» این «نشدن»‌ها صحبت کند. گفت‌وگوی تلویزیونی حسن روحانی مخاطبان را ناامید کرد؛ مخاطبانی که سخنان جنجالی و وعده‌های او در انتخابات ۹۶ را هنوز به یاد دارند. تصور می‌شد حسن روحانی دیروز صریح‌تر و شفاف‌تر از شبی که روبه‌روی رشیدپور نشست، سخن بگوید. ابتدای نشست خبری نیز چنین امیدی می‌رفت که سخنانی متفاوت از او شنیده شود که نشند. انتظار بود وقتی از زمان‌شناسی سخن گفت و اینکه مردم امروز سواد و معلوماتشان متفاوت شده با سال ۵۷، درباره تفاوت این خواسته‌ها و نگرش «مردم متفاوت‌نشده» نیز سخن بگوید. نمونه‌های این خواسته‌های متفاوت‌شده را این روزها شاهد بودیم. قطعاً روحانی هم دیده است. شاید برای همین گفت: «مردم فقط به خار جی و… خیلی حرف دارند» و بعد هم اضافه کرد: «گوش ما باید کاملا شنوا باشد». اما نگفت بعد از این «شنوایی» قرار است چه رخ دهد و سرانجام آتهایی که «شنیده» شده‌اند به کجا رسیده است؟ حسن روحانی می‌توانست بخشی از همان حرف‌های سیاسی را که به «گوش شنوایش» رسیده، بگوید و بگوید چرا فراتر از «شنیدن» کاری نشده یا نمی‌شود و مقصر کیست و کجاست؟ اینکه «اعتراض حق همه است»، بدیهی است و اینکه «گوش نهادهای قدرت و مسئول» هم باید «شنوا» باشد، نیز بدیهی. خبرنگاران برای شنیدن بدیهیات به نشست خبری نمی‌روند و مردم هم –برای گوش‌کردن بدیهیات پای تلویزیون نمی‌نشینند. مردم می‌خواهند بدانند بعد از این «بدیهیات» بالاخره که چه؟ او در گفت‌وگو با رشیدپور گفته بود آنچه باید به مال‌باختگان مؤسسان مالی پرداخت شود، از جیب مردم می‌رود. انتظار این بود که دیروز توضیح دهد این مؤسسان مالی چرا و چه زمانی مجوز فعالیت گرفتند؟ به کجا وابسته هستند که بیش از این، با آنها برخورد نشد و پول‌های مال‌باختگان الان کجاست؟ چرا باید این پول الان از جیب مردم پرداخت شود؟ روحانی آن شب در گفت‌وگو با رشیدپور گفت: «مردم بدانند برای اینکه این فضای آزاد بماند، دولت زجرها کشیده؛ انتظار این بود که او بیشتر درباره آنچه «زجر» خوانده بود توضیح دهد و بگوید چرا و کدام نهادهای جریان‌ها می‌خواهد گردش جریان آزاد اطلاعات متوقف شود و در این مسیر چه سنگ‌اندازی‌هایی انجام شده است؟ در شرایطی که تریبون‌های عمومی متعلق به جناح اصولگرای مخالف دولت مدام بر بانگ فیلترینگ می‌کوبند و از دولت برای توقف موقت فیلترینگ شاک می‌هستند، صرف اینکه گفته شود «آن دوره که بگویم ببینیم و از پشت بام ببندازیم (منظورم دیش است نه آدم) گذشته است»، جذابیت ندارد؛ چون این هم بدیهی است. اگر فشارها برای محدودسازی شبکه‌های اجتماعی و گردش آزاد اطلاعات جدی است، آیا دانستن آن حق مردم نیست؟ مهم‌ترین مسئله و مشکل نشست‌های خبری رئیس‌جمهوری فضای مونولوگ‌گونه آن است. خبرنگار سؤالش را می‌پرسد و می‌رود؛ چون فرصت کم است و باید نوبت به بقیه برسد. این را مجری در طول نشست خبری بارها متذکر شد. پاسخ‌های حسن روحانی لزوما پاسخ‌های قانع‌کننده‌ای نبود؛ اما این فرصت و حق از خبرنگار گرفته شده بود که درباره قانع‌کننده‌نبودن آنها دوباره پرسش کند.

آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی در شبکه یک

● تسنیم: گفت‌وگوی ویژهٔ تلویزیونی آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، امروز پس از خبر ساعت ۱۱ از شبکه یک سیما پخش خواهد شد. این گفت‌وگوی ویژهٔ تلویزیونی به مناسبت سالگرد صدور فرمان حضرت امام(ره) مبنی بر تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام و ایام دهه مبارک فجر انجام می‌شود. آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی در این گفت‌وگو درباره سیاست‌ها و مأموریت‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام و مسائل روز و جاری کشور با مردم سخن می‌گوید.

politics@sharghdaily.ir

نگاه

وقتی خواست مردم را فقط در بخش اقتصاد ببینید یعنی صدای مردم را نشنیده‌اید

شرق: رئیس‌جمهوری روز گذشته در اولین نشست خبری و مطبوعاتی خود در دولت دوازدهم، به سوالات رسانه‌های داخلی و خارجی پاسخ داد که چکیده آن به‌صورت تفکیک‌شده در ادامه می‌آید.

اعتراضات مردم

● شما وقتی خواست مردم را فقط در بخش اقتصاد می‌بینید، همین به‌معنای نشنیدن صدای مردم است. اعتراض مردم فقط به مسائل اقتصادی نبوده است، مسائل سیاسی، اجتماعی و سیاست خارجی هم مورد اعتراض مردم بوده است. گوش ما باید برای شنیدن حرف مردم با باز باشد و ببینیم که مردم چه می‌خواهند. ● شاید در دولت‌های اخیر این نخستین دولت است که به‌روشنی گفته اعتراض را می‌شود و می‌پذیرد. شاید در برخی دوره‌ها اعتراض‌ها شنیده نشده است و من این روز را روز بسیار مبارکی برای همه‌مان می‌دانم که صدای مردم را بشنویم و در حل مشکلات آنان بکوشیم.

برجام

● بسیار خوشحالم که ترامپ بعد از یک سال که به کاخ سفید رفته است، هنوز نتوانسته فریادی را که در رقابت‌های انتخاباتی می‌زد که برجام را پاره می‌کند، عملی کند. برجام آن‌قدر استحکام داشته است که در این یک سال در برابر آمریکا مقاومت کند. ما نمی‌دانیم آمریکا در آینده می‌خواهد چه کند. حتی دوستان اروپایی نزدیک ترامپ هم نمی‌دانند او چه می‌خواهد بکند. ● ما آغازگر نقض برجام نخواهیم بود. برجام اضافه و کم نمی‌شود. نه خطی به آن اضافه می‌شود و نه خطی از آن کم می‌شود. ما مسائل دیگر را مرتبط با برجام نمی‌دانیم. برجام تعهد هفت کشور و تعهدی بین‌المللی است که شورای امنیت آن را تأیید کرده است. اشتباه ترامپ این است که فکر می‌کند برجام تعهد حزب دموکرات است درحالی‌که برجام تعهد دولت آمریکا است و اگر دولت آمریکا تخلفی در اجرای برجام کند، اعتبار خودش را مخدوش می‌کند.

● ما پیش‌بینی‌های لازم را داریم و تا زمانی که منافع ما تأمین شود، در برجام می‌مانیم. بودن یا نبودن آمریکا در برجام تأثیری در تصمیم ما ندارد. تصمیم ما براساس تأمین منافع ما در برجام گرفته می‌شود. برجام قابل مذاکره مجدد یا قابل بازنویسی نیست بلکه توافقی است که پس از ۳۰ ماه تلاش امضا شده و شورای امنیت آن را تأیید کرده است و بنابراین به یک توافق بین‌المللی تبدیل شده است. بنابراین هیچ معنایی ندارد درباره برجام با هیچ کسی مجددا مذاکره کنیم.

● آمریکا اگر می‌خواست فرصتی برای رابطه با ایران ایجاد کند، خوب بود از فضای برجام درست استفاده می‌کرد. اگر آمریکا به تمام تعهدات خود در برجام عمل می‌کرد، شرایطی نو ایجاد می‌شد و ممکن بود درباره موضوع دیگری هم بتوانیم با آمریکا صحبت کنیم. خود آنها متأسفانه این فرصت طلایی را از بین بردند. همیشه تأکید کرده‌ام که کلید فضای روابط آینده ایران و آمریکا دست واشنگتن است. آنها باید دست از فشار، تهدید و تحریم بردارند، خودبه‌خود فضای دیگری می‌شود و می‌توان برای آینده فکر کرد.

● دولت ترامپ به‌دنبال ایجاد مشکل و گره‌افکنی است و یک نمونه از کار آمریکا همین بود که موضوع اعتراضات اخیر را بدل به یک مسئله سیاسی، بین‌المللی و امنیتی کرد و البته اولین شکست مقتضاحانه دولت آمریکا در شورای امنیت دراین‌باره از همان‌جا به وجود آمد که همه کشورهای حاضر در شورای امنیت به‌جای آنکه اهداف آمریکا را در زمینه سیاسی و امنیتی جلوه‌دادن اعتراضات دنبال کنند، درباره برجام و مزایای آن صحبت کردند.

مسائل منطقه

● من به یاد ندارم در پنج سال گذشته با سران کشورهای مهم دنیا صحبت کرده باشم؛ مگر اینکه درباره منطقه نیز صحبت کرده باشیم. هدف این صحبت‌ها مبارزه با تروریسم بوده، ایجاد صلح و ثبات بوده، هدفش این بوده که قدرت‌های خارجی در امور کشورهای منطقه دخالت نکنند و به فکر فروش اسلحه نباشند.

● ما همچنان با کشورهای منطقه و کشورهای خارج از منطقه راجع به منطقه حرف می‌زنیم، گفت‌وگو می‌کنیم

سیاست

رئیس‌جمهوری در کنفرانس خبری:

وقتی خواست مردم را فقط در بخش اقتصاد ببینید یعنی صدای مردم را نشنیده‌اید

و حتی گاهی کمک می‌خواهیم. خواست من از مقامات اروپایی این بود که بمباران مردم مظلوم یمن متوقف شود. ما همیشه درباره منطقه حرف زده‌ایم و می‌زنیم. ● برای مسائل منطقه به‌ویژه سوریه گفت‌وگوها و نکات بسیار خوبی میان ایران و روسیه ردوبدل شده است و من امروز(سه‌شنبه) هم با آقای پوتین صحبت کردم که می‌گفتند ضرورت دارد به‌زودی اجلاس سران سه کشور ایران، ترکیه و روسیه برای حل بحران سوریه انجام شود. ما این روند را یک روند مغتنم می‌دانیم و آن را ادامه می‌دهیم.

● روابط ما با هر دو کشور ترکیه و روسیه خوب است اما موضع ما در برابر خروج نیروهای ترکیه از سوریه یک موضوع اصولی بوده، چراکه ورود ارتش یک کشور به کشور دیگر باید با رضایت دولت و مردم آن کشور همراه باشد و ما غیر از آن را اصولی نمی‌دانیم و نمی‌پذیریم و می‌خواهیم که این کار زودتر پایان یابد، چراکه موجب کشته‌شدن هر دو طرف می‌شود. همان‌طور که حضور آمریکا در سوریه را هم قبول نداریم، چراکه آنها افکار نادرستی در باب تجزیه سوریه دارند.

مسائل اقتصادی

● ما اگر پیشرفت و سرمایه‌گذاری خارجی می‌خواهیم، اگر می‌خواهیم ایرانیان و سرمایه‌های آنها باز گردند، راهش این است که تریبون‌ها و رسانه‌ها هم‌صدا با دولت باشند، صداهای مختلف ممکن است تأثیرگذار باشد. سرمایه و سرمایه‌دار مثل آهو می‌ماند و فرار می‌کنند و تریپا هستند. نباید آنها را فراری دهیم و راهش این است که رسانه‌ها و دولت با هم مشارکت بیشتری کنند. ● نرخ ارز را متعادل نمی‌بینیم و باید به تعادل برسد. گرانی ارز نمی‌تواند دلایل تجاری داشته باشد؛ چراکه ما در تأمین ارز و همچنین مخارج ارزی ترازمان مثبت است. درآمد ارزی ما بیش از مخارج ارزی‌مان است. این موضوع که برخی می‌گویند دولت ارز را گران کرده است، در صورتی صحیح است که دولت کسری بودجه داشته باشد. ما در سال جاری کسری بودجه نداریم. ● قاعدتا افزایش نرخ ارز دلیل روانی و تبلیغاتی دارد. من به مردم اطمینان می‌دهم که آینده ما از امروز حتما بهتر خواهد بود. حتی در درآمد‌های ارزی و غیرنفتی وضع ما از گذشته بهتر بوده است، من به مردم توصیه می‌کنم که در این مسیر پریسک قدم برندارند. برای منافع خودشان در راه‌های امن‌تر از ارز قدم برندارند. خواهش من از مردم این است که به راهنمایی‌های کارشناسان اقتصادی توجه کنند.

مالیات

● باید قدم به قدم از اقتصاد نفتی فاصله بگیریم. باید اتکای بودجه‌ای‌مان را نسبت به نفت ختام کم کنیم.

وقتی می‌گویم وابستگی‌مان را به نفت کم کنیم، عمدتا توجهات به سمت مالیات می‌رود. این به آن منظور نیست که به قشری که مالیات پرداخت می‌کند، فشار بیاوریم. به کارمندان یا بنگاه‌های اقتصادی که مالیات‌شان را پرداخت می‌کنند. منظور آتهایی هستند که مالیات نمی‌پردازند. دایره پرداخت مالیات را باید افزایش دهیم. ● یادم می‌آید در یکی از جلسات هفتگی، مقام معظم رهبری تأکید می‌کردند که باید تلاش شود فرهنگ

نگاه

کفت‌و‌گوی تلفنی روحانی و پوتین

● ایسنا: رئیس‌جمهوری ایران و رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه، تداوم تلاش‌های مشترک برای تقویت امنیت و ثبات در منطقه و به‌ویژه سوریه را ضروری دانستند و گفتند: فقط مردم سوریه هستند که باید درباره آینده این کشور تصمیم بگیرند و با تحمیل هر تصمیمی خارج از سوریه بر مردم این کشور مخالف‌اند. حسن روحانی سه‌شنبه در تماس تلفنی ولادیمیر پوتین، با اشاره به اینکه «جمهوری اسلامی ایران مخالف حضور نیروهای خارجی در خاک سوریه بدون اجازه دولت و ملت این کشور است»، گفت: ادامه تنش در شمال سوریه به نفع هیچ‌کس نیست و امیدواریم همه کشورهای منطقه به تمامیت ارضی و حاکمیت سوریه احترام بگذارند. او با اشاره به اهمیت همکاری‌های مشترک تهران، آنکارا و مسکو برای مبارزه با تروریسم و بازگرداندن آرامش و ثبات به سوریه گفت: این همکاری‌ها ضروری است و باید مانند گذشته و تا پیروزی نهایی مردم سوریه بر تروریست‌ها تقویت شود و تداوم یابد. روحانی از برگزاری نشستی میان رؤسای جمهور ایران، روسیه و ترکیه در ادامه همکاری تنگاتنگ سه کشور در ایجاد صلح و ثبات در منطقه و مبارزه با

● این درست است که ما نباید فقط در جامعه مدنی به احزاب تکیه کنیم؛ زیرا سمن‌ها بخش بزرگی از جامعه مدنی بوده که فعال و تأثیرگذارند. متأسفانه احزاب ما فقط موقع انتخابات فعال می‌شوند و مثل مغازه‌های فصلی هستند؛ درحالی‌که باید در همه سال فعال باشند. این امید و آرزوی من است و دوست دارم که همه احزاب و سمن‌ها فعال باشند. ● مردم هم باید در گفتمان‌هایی که برای زندگی آنها مهم است، مشارکت کنند. مسائلی مثل زلزله یا آلودگی هوا بخشی از مشکلات است و باید گفتمان‌ها به این سمت هدایت شود و منحصر به مسائل سیاسی نباشد. ممکن است ما بگویم نان، بنزین و گازوئیل ارزان می‌شود و عده‌ای هم کف بزنند؛ اما باید دنبال راه‌حل رشهای مسائل باشیم.

فضای مجازی

● فضای مجازی و اینترنت یک فضای بسیار مهم برای ما به حساب می‌آید. برای ما که به سمت دولت الکترونیک در حرکت هستیم، برای جامعه ما که به سمت دانش روز دنیا حرکت می‌کند، این فضا اهمیت بسیار زیادی دارد.

● وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به من گفته است که ۲۰۰ هزار شغل در دو سال گذشته به صورت موبایل‌محور ایجاد شده است. ما در سراسر کشور به دنبال گسترش نسل‌های سوم و چهارم اینترنت هستیم. اهدافی که برای آن دنبال می‌کنیم، هم اهداف فرهنگی، هم اجتماعی، هم اقتصادی و هم سیاسی است. ● شما ببینید رئیس‌جمهور آمریکا در مورد یک مسئله سیاست خارجی توبیتی می‌کند. میلیون‌ها واکنش نسبت به آن توبیت از سراسر جهان نشان داده می‌شود. او‌گاهی عقب‌نشینی و حتی گاهی از مردم و مسلمان‌ها نسبت به توبیتش عذرخواهی می‌کند. اینها نشان می‌دهد که روز به روز آثار شبکه‌های اجتماعی گسترده‌تر می‌شود.

● دولت مصمم است پیام‌رسان‌های داخلی را تقویت کند اما عقیده دارد انحصار در این حوزه معنا ندارد. اگر قرار باشد یک پیام‌رسان داخلی انحصار را در دست بگیرد، درست نیست. ما باید هم در شبکه‌های داخلی و هم خارجی حضور داشته باشیم چراکه آثار فرهنگی و اجتماعی دارد.

● اگر بتوانیم از فرصت‌های فضای مجازی استفاده کنیم دیگر به چالش تبدیل نمی‌شود. دیگر زمانی که بگویم این را ببندیم، آن را از بین ببریم و دیش‌ها را از پشت بام پایین ببندازیم، گذشته است. باید فضا را آماده کنیم تا جوان‌ها به نفع خود و خانواده در فضای مجازی حضور پیدا کنند.

آلودگی هوا

● برای حل مشکل آلودگی مدارس را تعطیل می‌کنیم، این ساده‌ترین راه و شاید بدترین باشد در حالی که ما باید به دنبال راه صحیح و عاقلانه باشیم که این راه هم بدون پول نمی‌شود. برای مبارزه با آلودگی باید تمام خودروها و وسایل مصرف‌کننده انرژی اصلاح شود. طرح نوسازی حمل و نقل بودجه می‌خواهد و ما باید بتوانیم کمک کنیم که خودروهای فرسوده نوسازی شوند و پول را از جایی بیاوریم.

● عروسان سعودی که چندین برابر ما نفت می‌فروشند قیمت بنزین و گازوئیل را دو برابر کرده است. ما هم از مجلس خواسته‌ایم در این زمینه همفکری کند. هنوز دیر نشده و می‌شود در این زمینه فکری کرد. اکنون روزانه معادل ۵.۵ میلیون بشکه نفت به صورت گازوئیل، بنزین و گاز مصرف می‌شود. سوخت در ماشین‌ها ریخته می‌شود و خیابان‌ها تبدیل به پارکینگ می‌شود. در تعطیلات هم جاده‌های بین‌شهری به پارکینگ تبدیل می‌شوند.

برگزاری جلسه دوم دادگاه تجدیدنظر بقایي

● ایرنا: حمید بقایی، معاون اجرایی دولت دهم، روز گذشته پس از اتمام دومین جلسه دادگاه تجدیدنظرش، گفت: با توجه به محکومیت سیدعلی‌اصغر حسینی، وکیل این‌جانب، به دوسال‌ونیم زندان و محرومیت از کار وکالت، وکیل جدیدی را برای دفاع حقوقی در برابر اتهامات نسبت‌داده‌شده، اختیار کردم، اما او هم فرصت لازم برای مطالعه پرونده و تعمق در رای صادرشده از سوی دادگاه بدوی را نداشته است. اصرار قاضی دادگاه در جمع‌کردن سریع پرونده و فرصت‌زدادن به بدنه و وکیل این‌جانب برای آماده‌کردن مستندات و استدلال‌های منطقی برای اثبات ابطال‌بودن رای دادگاه بدوی، بسیار عجیب و حیرت‌انگیز است. او افزود: با وجود اعتراض به رئیس دادگاه دایر بر نداشتن وقت کافی برای فراهم‌آوردن مستندات جهت حضور در جلسه بعدی دادگاه، با توجه به تأکید و تصمیم قاضی مسعودی‌مقام، سومین جلسه دادگاه صبح شنبه آینده برگزار خواهد شد.

خبر